

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 26P/82/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8724202889
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:8724202889.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. dieťa: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XX, toho času Centrum pre deti a rodiny Spišská Belá, zastúpené opatrovníkom: obec Jurské, dieťa rodičov – matky: D. B., E. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XX, a otca: neuvedený, za účasti: Centrum pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Spišská Belá, Továrenská 19/5, o návrhu navrhovateľa Úradu práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

- R u š í neodkladné opatrenie Okresného súdu Poprad č. k. 26P/44/2024 - 16 z 22. 04. 2024.
- Nariaduje ústavnú starostlivosť u mal. A. B., nar. XX. XX. XXXX, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Spišská Belá, Továrenská 19/5, a to od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
- F. D. B., nar. XX. XX. XXXX, je povinná prispievať na výživu mal. A. B. sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, odo dňa doručenia tohto rozsudku matke.
- Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ - Úrad práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok podal 19. 04. 2024 na tunajší súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a nariadenie výchovného opatrenia nad mal. dieťaťom, pričom konanie sa viedlo pod sp. zn. 26P/44/2024. Súd uznesením č. k. 26P/44/2024 - 16 z 22. 04. 2024 výrokom IV. vylúčil návrh navrhovateľa o nariadenie výchovného opatrenia na samostatné konanie. Výrok IV. tohto uznesenia nadobudol právoplatnosť 18. 06. 2024.

2. Uznesením č. k. 26P/82/2024 - 6 z 15. 07. 2024 súd ustanovil obec Jurské za procesného opatrovníka mal. dieťaťa: A. B., nar. XX. XX. XXXX, na zastupovanie v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod spisovou značkou 26P/82/2024.

3. Uznesením Okresného súdu Poprad č. k. 26P/44/2024 - 16 z 22. 04. 2024 bolo nariadené neodkladné opatrenie, a to odovzdanie maloletej A. B., nar. XX. XX. XXXX z Nemocnice Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku, n. o., so sídlom B. XXX, XXX XX D., do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Továrenská 19/5, 059 01 Spišská Belá. Súd zároveň zaviazal matku prispievať na výživu maloletej sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, vždy do 15. dňa v mesiaci od podania návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, t. j. 19. 04. 2024, na účet Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Továrenská 19/5, 059 01 Spišská Belá.

4. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 12. 08. 2024 na ktoré sa dostavili zástupkyňa navrhovateľa, zástupkyňa opatrovníka mal. dieťaťa a zástupkyňa CDR Spišská Belá. Nedostavila sa matka mal. dieťaťa, u ktorej mal súd doručenie predvolania na pojednávanie riadne a včas vykázané a ktorá svoju neúčasť neospravedlnila, ani nepožiadala o odročenie pojednávania.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom zástupkyne navrhovateľa, výsluchom zástupkyne opatrovníka mal. dieťaťa, výsluchom zástupkyne CDR Spišská Belá a oboznámením sa s obsahom spisu, a to to uznesením Okresného súdu Poprad č. k. 26P/44/2024 - 16 z 22. 04. 2024, správou ÚPSVaR Kežmarok z 19. 07. 2024, správou obce Jurské o povesti rodiny z 24. 07. 2024, správou CDR Spišská Belá z 30. 07. 2024, odpoveďami na lustráciu matky v Registrii obyvateľov SR, uznesením Okresného súdu Poprad č. k. 3T/55/2024 - 57 zo 17. 07. 2024 a obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 26P/44/2024.

6. Zástupkyňa navrhovateľa vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že toho času trvajú na nariadení ústavnej starostlivosti, netrvajú na výchovnom opatrení, z dôvodu, že matka nemá toho času vytvorené vhodné podmienky pre pobyt maloletého dieťaťa vo svojej domácnosti. Sama už domácnosť nemá. Maloletú nekontaktuje vôbec. Nariadenie ústavnej starostlivosti je v tomto prípade opodstatnené. V čase podania návrhu na nariadenie výchovného opatrenia žila matka so svojou matkou, avšak jej matka ju vyhodila z domácnosti a toho času sa zdržiava so svojim druhom pri rieke alebo sa potuluje po obci. Žije ako bezdomovkyňa. Matka má ešte mal. syna D., ktorý je záškolák a u ktorého sa bude riešiť taktiež ústavná starostlivosť. Matka dieťa nekontaktuje ani telefonicky, ani ho osobne nenavštívila. Dieťa potrebuje po zdravotnej stránke zvýšenú starostlivosť. Na záver uviedla, že trvajú na podanom návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti.

7. Zástupkyňa opatrovníka mal. dieťaťa vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že zdravotný stav matky je prvý bod, na ktorý chcú poukázať. Matka je jednoduchšia, mentálne zaostalejšia osoba. Jej syn D. by mal byť už druhák na základnej škole, pričom doposiaľ nebol nikdy v škole. Tunajší súd odmietol obžalobu prokurátora Okresnej prokuratúry Kežmarok v trestnej veci vedenej pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona. Matka dieťaťa si to vôbec neuvedomuje. Čo sa týka jej bytových podmienok, matka žije vonku. Niekedy ju prichýli sestra jej druha, s ktorým matka žije. Oni trochu u nej porobia, ona im dá za to jesť, ale večer musia odísť. Obaja sú bezdomovci. G. D. býval u babky, ale starajú sa o neho súrodenci matky, pričom traja z nich sú pozbavení spôsobilosti na právne úkony. Je predpoklad, že matka má nejaký mentálny hendikep. Snažia sa matke vybaviť ubytovanie v útulku vo Svite. Matka je vedená na úrade práce v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Matka dieťaťa by mohla žiť u svojej matky, avšak bez svojho druha. Druh nie je otcom mal. dieťaťa. Na záver uviedla, že súhlasia s návrhom navrhovateľa na nariadenie ústavnej starostlivosti.

8. Zástupkyňa CDR Spišská Belá vo výpovedi na pojednávaní uviedla, že súhlasia s návrhom úradu práce. Nariadenie ústavnej starostlivosti v tomto prípade je v záujme maloletého dieťaťa. Matka sa vôbec nekontaktuje s centrom, ani s dieťaťom. Dieťa bolo predčasne narodené, preto si vyžadovalo zvýšenú lekársku starostlivosť. Dieťa navštevuje všetkých lekárov podľa pokynov pediatra, prospieva, má sa dobre. Dieťa je umiestnené v náhradnej profi rodine, kde je o neho postarané po všetkých stránkach.

9. Zo správy Úradu práce, soc. vecí a rodiny z 19. 07. 2024 vyplýva, že dňa 18. 07. 2024 vykonali prešetrenie pomerov na strane matky mal. dieťaťa. Matku zastihli pri rodine svojho druha, t. č. sa obaja zdržiavajú na ihrisku, v lese alebo v okolí rieky. K zlepšeniu sociálnych, majetkových a bytových pomerov nedošlo, matka sa neustále potuluje po obci Jurské, nemá príbytok, jej príjmom je 60 eur rodinný prídavok na mal. D. (prvé dieťa, mal. sa t. č. zdržiava u starej matky), žiadnu inú dávku údajne nepoberá. Na oddelení hmotnej núdze, náhradného výživného a štátnych sociálnych dávok zistili, že matka poberá aj hmotnú núdzu vo výške 161 eur. U matky sú veľmi nízke rodičovské a materské zručnosti, matka nenavštevuje svojho syna D., ktorý sa nachádza u starej matky v obci C., mal. A. vôbec nekontaktuje, aj keď jej kontaktné číslo bolo oznámené a neplatí ani výživné. Čo sa týka príbuzenstva, rodina jej druha nejaví záujem pomôcť matke mal. dieťaťa, matka pani D. nejaví záujem jej pomáhať, už dlhšiu dobu je medzi nimi zlý vzťah, nenavštevujú sa, nekontaktujú sa, údajne má pani D. zakázané vstúpiť do jej príbytku. Matka mal. A. pôsobí neustále dezorientovane, sama sa vyjadřila, že by mala brať psychiatrické lieky, ale nemá ich z čoho zaplatiť, matka sa vyjadřila, že sa chce starať o mal. A., ale jej skutky tomu nenasvedčujú. Matka mal. detí nemá toho času vytvorené podmienky, aby sa mohla postarať o mal. A., od umiestnenia mal. A. v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá na základe neodkladného opatrenia

nenastala žiadna výrazná zmena, posun, či zlepšenie situácie, a preto vzhľadom na dané skutočnosti netrvajú na nariadení výchovného opatrenia, ale navrhli nariadiť ústavnú starostlivosť u mal. A. B., nar. XX. XX. XXXX.

10. Podľa správy obce Jurské o povesti rodiny z 24. 07. 2024 matka mal. dieťaťa aktuálne žije spolu s druhom C. H., nar. XX. XX. XXXX, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu. Rozsudkom Okresného súdu Poprad č. k. KK-12Ps/14/2023 - 43 mu bola za opatrovníčku ustanovená jeho družka - D. B., nar. XX. XX. XXXX. Obidvaja sú nezamestnaní, ich príjmom je dávka v hmotnej núdzi. Ich sociálne podmienky sú kritické. Prespávajú väčšinou v prírode, v zlom počasí ich prichýli sestra druha. Prácu si nikto z nich nehľadá. Rodičia D. o svoju dcéru nejavia vôbec záujem, starajú sa o jej syna D..

11. Podľa správy Centra pre deti a rodiny Spišská Belá z 30. 07. 2024 maloletá A. bola do CDR umiestnená 22. 04. 2024. Vzhľadom na nízky vek bola toho istého dňa umiestnená do profesionálnej náhradnej rodiny. Dôvodom umiestnenia dieťaťa do CDR je, že matka nie je schopná postarať sa o mal. A.. Je predpoklad, že mal. A. bude zverená do pestúnskej starostlivosti, nakoľko obec uvažuje o podaní návrhu na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony matky D. B.. Záujem o pomoc matke a mal. dieťaťu nikto z rodiny neprejavil. Nenašiel sa ani nikto z okolia, kto by prejavil záujem z zverenie mal. dieťaťa do NOS.

12. Podľa § 54 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej Zákon o rodine), náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

13. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

14. Podľa § 54 ods. 3 Zákona o rodine, za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

16. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

17. Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

18. Podľa § 55 ods. 2 Zákona o rodine, ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne

aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

19. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

20. Súd na základe vykonaného dokazovania rozhodol, že maloletá A. B. bude zverená do ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Spišská Belá, Továrenská 19/5, nakoľko je takéto riešenie s ohľadom na danú situáciu v najlepšom záujme maloletej. Matka maloletej nemá toho času vytvorené podmienky, aby sa mohla postarať o mal. A.. Od umiestnenia maloletej v Centre pre deti a rodiny Spišská Belá na základe neodkladného opatrenia, nenastala žiadna výrazná zmena, posun, či zlepšenie situácie, a preto vzhľadom na dané skutočnosti navrhovateľ netrval na nariadení výchovného opatrenia, ale navrhol nariadiť ústavnú starostlivosť u mal. A. B., nar. XX. XX. XXXX. Matka sa toho času zdržiava so svojim druhom pri rieke alebo sa potuluje v obci, nemá vlastnú domácnosť a žije ako bezdomovkyňa. Maloletú A. vôbec nekontaktuje, osobne ju nenavštívila a nekontaktuje sa ani s Centrom pre deti a rodiny, kde je maloletá umiestnená. Záujem o pomoc matke maloletej a mal. A. neprejavil nikto z rodiny. Mal. A. potrebuje po zdravotnej stránke zvýšenú starostlivosť, pretože bola narodená predčasne. Navštevuje všetkých lekárov, prospieva a má sa dobre. Súd preto sledoval najlepší záujem maloletej a nariadil ústavnú starostlivosť v zariadení, ktoré jej dokáže potrebnú starostlivosť plne zabezpečiť. Zároveň zrušil neodkladné opatrenie č. k. 26P/44/2024 - 16 z 22. 04. 2024, nakoľko už bolo rozhodnuté vo veci samej.

21. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

22. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

23. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

24. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

25. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

26. Pri plnení si vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu sa vychádza z individuálnych schopností, možností a majetkových pomerov každého z rodičov. Bez ohľadu na túto skutočnosť zákon o rodine ustanovuje, že v prípade vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je každý rodič povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu, a to vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v spojení s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o úprave súm životného minima, ktorým sa každoročne upravujú sumy životného minima. V súčasnosti tak súdom určené výživné nemôže byť nižšie ako je to zákonom deklarovaných 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa. Výživné v takto určenej minimálnej výške je teda povinný platiť každý rodič, teda aj ten, ktorý je bez akéhokoľvek príjmu či zamestnania, resp. nemá vyriešenú svoju bytovú otázku.

27. Súd určil výšku výživného rodičov na maloletú A.. Matku maloletej od doručenia tohto rozsudku osobe povinnej z vyživovacej povinnosti zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletej sumou vo výške 30 % sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa mesačne, vždy do 15. dňa v

mesiaci na účet na účet Centra pre deti a rodiny Spišská Belá, so sídlom Spišská Belá, Továrenská 19/5, podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Súd má za to, že takto určená výška výživného je primeraná.

28. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

29. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

30. Podľa § 58 ods. 1 CMP, nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

31. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko si náhradu trov konania účastníci neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.